

man vil — fortolker Grundloven, er forsaavidt bindende, at den ikke kan tilsidefattes af Domstolene; i saa Henseende hade vi jo den nuværende høitærede Justitsminister at paaheraabe os med Hensyn til denne Betragtning. Smidletid er der Ingen, der skal være villigere end jeg til at indrømme, at man med Hensyn til saadanne Fortolkninger af Grundloven skal være overmaade forsigtig, og at man derved meget let kan komme ind paa en uheldig Vej, dersom man uden Nødvendighed og uden gyldig Grund gaar frem paa denne Maade. Men jeg vil kun gjøre opmærksom paa, at vi ved dette Spørgsmaal staa overfor en uundgaaelig Nødvendighed; thi ethvert Ord i den Paragraf i Grundloven, som omhandler Ministeransvarligheden, fordrer med Nødvendighed en saadan nærmere Bestemmelse, en Fortolkning. Det hedder jo nemlig saaledes: „Ministrene ere ansvarlige for Regjeringens Førelse.“ Ethvert af disse Ord maa nærmere udfyldes, nærmere forklares. Man maa saaledes vide, hvad der forstaas ved Ministre, man maa vide, om det blot er de nuværende, eller det ogsaa skal udstrækkes til de afgaaede. Og naar der er Spørgsmaal om Ansvarlighed, saa skal man vide, om det alene er det politiske Ansvar, hvorom det dreier sig, eller ogsaa det juridiske, om det er Strafansvar eller Erstatningsansvar, om det er et Ansvar, der er uendeligt, eller om der skal bestemmes en vis Grænse, om det skal ophøre, og paa hvilket Tidrum dette Ansvar da skal ophøre; endelig om det er et Ansvar over for Regjeringens Førelse, eller om det tillige er Ansvar for dens Afkørelse, Undladelse af Regjeringens Førelse. Endvidere maa man vide, hvad der da fortaas ved Regjeringens Førelse — den sidste Del af Sætningen —, ogsaa der maa man vide, om det blot er de enkelte Ministres Embedsførelse, eller om det er dem alle i en Enhed, Statsraadets Optraeden, der skal bedømmes i Reglerne om Ministeransvarlighed. Endelig maa man vide, hvilken Udstrækning denne Embedsførelse har, og om man kan tiltræde den Anskuelse, som i 1856 blev gjort gjældende af den nuværende høitærede Kultusminister, at Ansvarligheden ikke udstrækkes til Overholdelsen af Finantsloven. Det vil saaledes ses, at man paa ethvert Punkt bliver nødt til at komme ind paa Fortolkning af Grundlovens Ord, naar man overhovedet vil træffe nærmere Bestemmelser angaaende Ansvarligheden. Det forekommer nu mig, at der med Hensyn til dette Spørgsmaal tillige maa tages Hensyn til, om det er Fortolkninger, som kunne antages at ville blive godkendte fra alle Sider. Naar man saaledes gennem dette Lovforslag har indført den nærmere Bestemmelse af Grundlovens § 49, at Vedtagelsen sker paa den i Grundloven anførte Maade, saa antager jeg, at dette er en Fortolkning, hvorom Alle i denne Sal ere enige, og at man med Beredvillighed vil gribe Leiligheden til at slaa en Streg over enhver Fortolkning, der sø-

ger at bortestamotere Meningen af denne Bestemmelse. Jeg tror saaledes, at den Anse, der er kommen frem mod Lovforslaget, nemlig at man ikke maatte komme ind paa Grundlovsfortolkninger, Intet har at betyde; thi ethvert som helst Forsøg paa at gennemføre Grundlovens § 12 om Ministeransvarlighed maa medføre en Række af saadanne nærmere Bestemmelser. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds gjorde endelig gjældende, at den hele Betragtning, som ligger til Grund for Slutningsparagraferne i denne Lov, angaaende Ministrenes Erstatningsansvar, ikke var holdbar, fordi man i intet andet Land havde gjort en saa streng Betragtning gjældende af Ministeransvarligheden. Man havde i de forskjellige Love, der handle om Ministeransvarlighed, ikke turdet gaa til saa strenge Bestemmelser, og det ærede Medlem opfordrede da ogsaa til at paavise, hvor man andet Sted var gaaet den Vej, som her anbefales. Jeg skal gjøre det ærede Medlem opmærksom paa, at det først paahviler ham at vise, i hvilke andre Lande man har en Bestemmelse som Grundlovens § 49, den Bestemmelse nemlig, at ingen Udgift maa afholdes, der ikke har Hjemmel paa Finantsloven eller i en Tillægsbevillingslov. Det Exempel, han fremsførte fra Nederlandene, gjælder ikke, fordi man netop der ikke har en saadan Bestemmelse. Den stærkeste Bestemmelse i den Henseende, som jeg har truffet paa, er den, der gjælder for Belgien, hvor det hedder: „Alle Statens Indtægter og Udgifter maa opføres paa Budgettet og i Regnskabet.“ Man vil se, at selv en forholdsvis saa streng Bestemmelse som denne staar langt tilbage for vor Grundlov, der udtrykkelig siger: „Ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjemmel i Finantsloven eller i en Tillægsbevillingslov.“ Det ærede Medlem maa indrømme, at i den Henseende har den danske Grundlov tillet os anderledes, end de i alt Fald mig bekendte Statsforfatninger have gjort det for andre Lande. Overfor den fakte og aldeles ubetingede Regel, som Grundloven har, ser jeg ikke, hvorledes det vil være muligt i nogen Ministeransvarlighedslov at opstille et andet Princip end det, som gaar ud paa det ubetingede Erstatningsansvar, naar der ikke findes andre Grunde, som paa anden Maade kunne gjøre en Overskridelse forsvarelig eller undskyldelig. Dernæst maa jeg gjøre det ærede Medlem opmærksomt paa, at det Ansvar, som Forslagsstillerne her have opstillet, er ikke lidet forskjelligt fra det, som i 1856 blev gjort gjældende af Monrad, og da blev vedtaget her i Folkethinget. Dengang opstillede man uden nogensomhelst Indskrænkning et aldeles ubetinget Erstatningsansvar og vilde ikke lade noget som helst Skjøn eller Billigheds-hensyn være gjældende. Det Forslag derimod, som her foreligger, ville de Herrer let have set, adskiller sig deraf, idet det udtaler, at, for saa